Overzicht en verloopstaat reserves

Onderstaande tabel is ongewijzigd ten opzichte van de vastgestelde begroting. In dit addendum is een toelichting opgenomen op het verloop van de reserves en benadrukken wij dat alle reserves een incidenteel karakter hebben, met uitzondering van de reserve kapitaalslasten en reserve toekomstige kapitaallasten. Derhalve wordt afgezien van het opnemen van een aparte tabel voor structurele reservemutaties.
Een cijfermatige aansluiting van de incidentele reservemutaties met het overzicht van incidentele baten en lasten, is hieronder opgenomen in de gewijzigde tabel voor incidentele baten en lasten.

	Saldo einde jaar												
	2022	T	O	2023	T	O	2024	T	O	2025	T	O	2026
Algemene Reserve													
Algemene reserve	**14.757**	6	-183	**14.580**	6	-75	**14.511**	6	0	**14.517**	6	0	**14.524**
Bestemmings reserve													
Aanloopkosten brandweerposten	**48**	0	0	**48**	0	0	**48**	0	0	**48**	0	0	**48**
Budgetoverheveling	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
Coronafonds	**247**	0	0	**247**	0	0	**247**	0	0	**247**	0	0	**247**
Gemeentelijke huisvesting	**2.513**	0	0	**2.513**	0	0	**2.513**	0	0	**2.513**	0	0	**2.513**
Grondexploitatie	**2.890**	1.724	-45	**4.569**	0	0	**4.569**	0	0	**4.569**	0	0	**4.569**
Huisvesting sporthallen/zalen	**387**	33	-88	**332**	33	-65	**300**	33	-36	**297**	33	-39	**291**
Incidentele opleidingskosten	**200**	0	-75	**125**	0	-125	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
Inrichting sporthallen/zalen	**447**	36	-34	**449**	36	-34	**450**	36	-34	**452**	36	-34	**454**
Kapitaalslasten	**20.031**	0	-1.468	**18.563**	0	-1.377	**17.186**	0	-1.300	**15.887**	0	-1.205	**14.682**
Onderhoud bruggen	**-292**	591	-582	**-283**	591	-582	**-274**	591	-582	**-266**	591	-582	**-257**
Onderhoud buitensportaccommodaties	**549**	0	-46	**503**	0	-46	**457**	0	-46	**412**	0	-46	**366**
Onderhoud gemeente-eigendommen	**2.362**	34	-378	**2.018**	34	-518	**1.534**	34	-370	**1.199**	34	-273	**960**
Onderhoud Havens E-V	**222**	112	-112	**223**	112	-112	**223**	112	-112	**223**	112	-112	**224**
Pius X	**1.210**	0	0	**1.210**	0	0	**1.210**	0	0	**1.210**	0	0	**1.210**
Sociaal-Domein	**1.454**	0	-42	**1.412**	0	0	**1.412**	0	0	**1.412**	0	0	**1.412**
Speelwerktuigen	**667**	6	-41	**632**	6	-41	**597**	6	-41	**562**	6	-41	**527**
Toekomstige kapitaalslasten	**10.304**	0	-342	**9.962**	0	-422	**9.540**	0	-712	**8.828**	0	-712	**8.116**
Transitiekosten Baanstede	**368**	0	-21	**348**	0	0	**348**	0	0	**348**	0	0	**348**
Uitvoering baggerwerken	**1.573**	196	-252	**1.517**	196	-253	**1.460**	196	-253	**1.403**	196	-253	**1.346**
Wegenbeheersplan	**4.541**	1.584	-4.382	**1.743**	1.584	-2.482	**845**	1.584	-1.882	**547**	1.584	-1.882	**249**
Totaal	**64.478**	**4.322**	**-8.089**	**60.711**	**2.598**	**-6.132**	**57.177**	**2.598**	**-5.366**	**54.409**	**2.598**	**-5.178**	**51.829**

Toelichting op overzicht en verloop reserves

Algemene reserve

Het beleid t.a.v. de algemene reserve is er op gericht om hiermee risico's af te dekken. Hiervoor is een minimale buffer nodig, het gedeelte daarboven is vrij besteedbaar. Twee keer per jaar, bij de begroting en de jaarrekening, worden de risico's geïnventariseerd en gekwantificeerd, waarbij beoordeeld wordt of de ratio nog voldoet aan het minimum niveau. In de nota Weerstandsvermogen en risicomanagement van de gemeente Edam-Volendam wordt de minimale ratio weerstandsvermogen vastgesteld.

Reserve kapitaallasten en toekomstige kapitaallasten

Deze reserves worden ingezet voor de dekking van jaarlijkse afschrijvingslasten in de exploitatie. Beide kapitaallastenreserves hebben een eindig karakter. Bij het afronden van een krediet wordt het saldo overgeheveld vanuit de reserve kapitaallasten openstaande kredieten naar de reserve kapitaallasten afgeronde kredieten. Indien er sprake is van over- of onderbesteding op een krediet, zal het verschil worden aangevuld of vrij komen te vallen ten gunste van de algemene reserve.

Dit zijn de enige reserves met een structureel karakter. Wel is in de nota reserves en voorzieningen van 2021 besloten om voor nieuwe investeringen in principe géén nieuwe kapitaallastenreserves meer te vormen. Derhalve zijn ook geen dotaties begroot.

Onderhoudsreserves

De gemeente houdt diverse onderhoudsreserves aan, welke als incidenteel zijn aangemerkt op basis van BBV maar in werkelijkheid een structureel karakter hebben. De dotaties en onttrekkingen zijn gebaseerd op meerjaren onderhoudsplannen, die jaarlijks bijgesteld worden. De dotaties en onttrekkingen aan voorzieningen hebben een structureel karakter.

Het betreft de volgende reserves:

- Huisvesting sporthallen/zalen
- Inrichting sporthallen/zalen
- Onderhoud bruggen
- Onderhoud buitensportaccomodaties
- Onderhoud gemeente-eigendommen
- Onderhoud havens
- Speelwerktuigen
- Baggerwerken
- Wegenbeheersplan

Voor de periode vanaf 1 januari 2024 worden nieuwe onderhoudsplannen opgesteld. We zijn voornemens de omzetting van reserves en voorzieningen in de jaarrekening 2023 door te voeren. Er zal hiervoor eind 2023 een apart raadsvoorstel voor worden gemaakt, omdat de hoogte van de voorzieningen op basis van de herziene plannen opnieuw wordt bepaald en dit ook effect zal hebben op het saldo begroting.

Reserve budgetoverheveling

De reserve werd in het verleden gebruikt om ten tijde van de jaarrekening niet bestede middelen te kunnen overhevelen naar het volgende boekjaar. In het nieuwe beleid kan de reserve ook gedurende het jaar worden aangewend, indien voorzien wordt dat budgetten niet besteed zullen worden in het lopende boekjaar maar in het volgende boekjaar. Door budgetoverheveling al eerder toe te laten dan tijdens het jaarwerk, kunnen activiteiten al vroegtijdig in het nieuwe boekjaar worden uitgevoerd of afgerond en is het niet meer noodzakelijk om te wachten op de vaststelling van de jaarrekening die veel later in het nieuwe boekjaar pas plaatsvindt. Randvoorwaarde voor budgetoverheveling is dat reeds aangevangen moet zijn met de voorbereidingen (bijv. goedgekeurd plan) of uitvoering van de gerelateerde activiteit.

Overige risicoreserves

Reserve aanloopkosten brandweerposten

Voor brandweerpost Kwadijk staat na herziening van de nota in de reserve nog een bedrag van € 48.097 voor onvoorziene kosten gereserveerd. Dit deel blijft staan als overige risicoreserve en kan aangewend worden voor onvoorziene kosten bij het opzetten van de nieuwe brandweerpost die buiten de aanbesteding vallen.

Reserve coronafonds

De reserve coronafonds is in het leven geroepen om de corona gerelateerde opbrengsten te kunnen matchen aan de corona gerelateerde kosten. Er zit een tijdsverschil tussen het ontvangen en het besteden van de gelden. Om de baten en lasten te egaliseren, is deze reserve in het leven geroepen. De onttrekking is niet geraamd omdat momenteel nog geen besluitvorming is over de inzet van de laatste gelden.

Reserve grondexploitatie

Deze bestemde reserve heeft als doel de risico's af te dekken die ontstaan bij het voeren van een actief grondbeleid. De reserve vormt de financiële buffer voor grondexploitatiecomplexen die met een nadelig saldo afgesloten zullen worden. De reserve wordt gevoed uit positief afgesloten grondexploitatiecomplexen. De reserve dient om risico´s van de te ontwikkelen bouwlocaties af te dekken, die voortkomen uit een actief grondbeleid, voor zover deze niet zijn afgedekt door een voorziening. In 2022 staat een onttrekking geraamd ter dekking van het negatieve resultaat project Hoogstraat. Voor de inzet van de overige gelden is nog geen besluitvorming.

Reserve Pius X

De reserve pius X heeft betrekking op een opgebouwd saldo voorziening, ter dekking van verliezen bij het terugkopen van het pand na afloop van de overeenkomst met CBW. De overeenkomst is al een aantal malen verlengd en er is momenteel nog geen besluitvorming over het huisvestingsvraagstuk. Dit geld is in boekjaar 2021 omgezet van voorziening naar reserve. Zodra duidelijk is hoe het geld ingezet zal worden kan de onttrekking geraamd worden.

Reserve sociaal domein

De reserve sociaal domein is oorspronkelijk gevormd om tegenvallers in de uitvoering van de nieuwe taken in het Sociaal Domein op te vangen en voor het verder vormgeven/uitrollen van nieuw beleid. Tegelijkertijd zien we nieuwe wetgeving op ons afkomen zoals Nieuwe Wet Inburgering, de doorontwikkeling van de Toegang en BSL, de transformatie binnen Samenleving en de implementatie van Samenhang in beleid. De reserve kan aangewend worden voor incidentele kosten / incidentele tekorten in het Sociaal Domein (Wmo, Jeugd en Participatie) en voor het verder vormgeven/uitrollen van nieuw beleid met een eenmalig karakter die niet passen binnen de reguliere bedrijfsvoering.

In 2023 is een onttrekking geraamd voor de inzet van een projectleider die zich bezighoudt met de implementatie van een wijziging in de opzet van de bedrijfsvoering binnen het sociaal domein.

Reserve uitvoeringskosten participatiewet

De reserve uitvoeringskosten participatiewet is in het verleden gevormd om de transitiekosten van Baanstede te dekken, toen nog uitgegaan werd van het voortzetten van Baanstede. Vervolgens werd voorgesteld wordt om de reserve te gebruiken voor de afwikkelingskosten van de liquidatie van Baanstede en verdere uitvoering Stichting Werkplus. De reserve kan worden aangewend voor de incidentele kosten bij het organiseren c.q. invoeren van Participatiewet projecten en trajecten met een eenmalig karakter die niet passen binnen de reguliere bedrijfsvoering.

In 2023 is een onttrekking geraamd voor de inzet van een verbinder die zich bezighoudt met het verbinden van diverse partijen op het gebied van arbeidsparticipatie voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Reserve gemeentelijke huisvesting

Deze reserve is in het verleden gevormd uit een samenvoeging van de bestemde reserves Onderzoek locatie Gem. Huisvesting en Gem. Huisvestingsfonds. Het doel van deze reserve is om de verhuizing naar een nieuw huis van de gemeente mogelijk te maken. De reserve kan worden aangewend voor eenmalige kosten die

samen hangen met het (her)huisvesten van de ambtelijke organisatie, maar die niet in aanmerking komen voor activering (en dus al via kapitaallasten worden geëgaliseerd), denk aan vooronderzoekskosten, aanbestedingskosten, verhuiskosten, frictie etc.

Reserve incidentele opleidingskosten

De reserve incidentele opleidingskosten is in de begroting 2021 gevormd om de extra kosten te dekken voor het opleiden van een aantal nieuw aan te stellen functioneel beheerders. De functie van functioneel beheer is momenteel bij de gemeente onvoldoende vormgegeven en hier zal eenmalig een bedrag in moeten worden geïnvesteerd. De planning is om de laatste mensen in 2023 te hebben opgeleid, waarna de reserve kan worden opgeheven. Indien hier vertraging ontstaat, blijft de reserve in stand totdat de laatste functioneel beheerder is opgeleid.

Overzicht van de incidentele baten en lasten per programma

In de vastgestelde begroting is door een systeeminstelling een fout ontstaan in het saldo dat gepresenteerd werd onder toevoeging en onttrekking van reserves. Per abuis zijn daar alleen de incidentele toevoegingen en onttrekkingen in de algemene reserves opgenomen. Echter, zoals hierboven bij het overzicht en verloop van reserves is opgenomen, hebben nagenoeg alle reserves een incidenteel karakter en zouden ook deze mutaties meegeteld moeten worden voor het bepalen van de totale incidentele baten en lasten en daarmee de bepaling van het structurele saldo. In onderstaande tabel zijn de juiste cijfers opgenomen, met daaronder een toelichting.

Bedragen * € 1.000 Omschrijving	Begroting 2023	Meerjarenraming 2024	 2025	 2026
Lasten				
1.07 Overhead	-75	-125	0	0
Totaal Lasten	-75	-125	0	0
5.11 Toegang	-5	0	0	0
5.12 Jeugd Kansrijk	-280	0	0	0
Totaal Lasten	-285	0	0	0
Totaal Lasten	**-360**	**-125**	**0**	**0**
Baten				
5.12 Jeugd Kansrijk	280	0	0	0
Totaal Baten	280	0	0	0
6.07 Overige baten en lasten	0	0	0	0
Totaal Baten	0	0	0	0
Totaal Baten	**280**	**0**	**0**	**0**
Totaal incidentele lasten op programma's vóór incidentele mutaties reserves	**-80**	**-125**		
Toevoeging reserves	**-4.322**	**-2.598**	**-2.598**	**-2.598**
Onttrekking reserves	**6.280**	**4.333**	**3.355**	**3.262**
Totaal na incidentele mutaties reserves	1.878	1.610	757	664
Structureel begrotingssaldo	-142	1.616	4.695	2.814
Saldo	1.735	3.226	5.451	3.477

Toelichting gecorrigeerd overzicht incidentele baten en lasten

Het structureel saldo wordt berekend door de totale lasten en baten te verminderen met het saldo van de incidentele lasten en baten. Het saldo dat overblijft moet positief zijn (de structurele baten zijn groter dan de structurele lasten), anders is dit een aanwijzing voor een begrotingstekort op lange termijn. Voor het inzicht in de financiële positie op korte en langere termijn is het voor de raad van groot belang om een goed beeld te hebben van het structureel begrotingssaldo. Ook bij het nemen van besluiten met grotere financiële gevolgen is het van belang dat raadsleden kunnen zien wat de gevolgen daarvan zijn op langere termijn.

De incidentele lasten in de overhead, zijn gerelateerd aan de incidentele opleidingskosten voor het opleiden van de nieuwe functioneel beheerders. Hier tegenover staat een incidentele onttrekking aan de hiervoor bestemde reserve.

De incidentele bate en last in Jeugd Kansrijk heeft betrekking op een incidentele bijdrage van het Rijk voor het inhalen van COVI19 gerelateerde onderwijsvertragingen, en de inzet hiervan binnen programma "Samen Beter".

De incidentele toevoegingen aan de reserves sluiten exact aan op het overzicht van de reserves hierboven. De onttrekkingen sluiten aan op bovenstaand bedrag na aftrek van kapitaallasten (€8.089 totale onttrekking minus €342 minus €1.468 onttrekking kapitaallasten = €6.280 totale onttrekking incidentele reserves)

Wij merken op dat in bovenstaand overzicht de mutaties in de onderhoudsreserves allen als incidentele mutaties zijn aangemerkt, terwijl wij voornemens zijn om deze reserves om te zetten naar voorzieningen. Als wij al voorzieningen zouden hebben, zou dit een ander structureel saldo als resultaat geven dan in de huidige situatie. Ter informatie nemen wij hieronder het gecorrigeerd structureel saldo op, alsof wij al voorzieningen toepassen. Hieruit blijkt dat sprake is van een structureel positief resultaat. Wij merken op dat het collegeprogramma hier nog niet in is verwerkt.

Boekjaar	2023	2024	2025	2026
Begrotingssaldo totaal	1.735.000	3.226.000	5.451.000	3.477.000
Overhead incidenteel	75.000	125.000	-	-
Toegang incidenteel	5.000	-	-	-
Toevoegingen reserves incidenteel	-4.322.000	-2.598.000	-2.598.000	-2.598.000
Onttrekkingen reserves incidenteel	6.280.000	4.333.000	3.355.000	3.262.000
Corrrectie onttrekkingen groot onderhoud	-5.914.000	-4.133.000	-3.355.000	-3.262.000
Correctie dotaties groot onderhoud	2.396.000	2.396.000	2.396.000	2.396.000
Structureel saldo bij voorziening groot onderhoud (nieuwe situatie)	**255.000**	**3.349.000**	**5.249.000**	**3.275.000**
Structureel saldo bij reserve groot onderhoud (huidige situatie)	**-142.000**	**1.616.000**	**4.695.000**	**2.814.000**